

Atzinums
par SIA "MAN-TESS" naftas produktu noliktavu
būvniecības Rīgā, Kundziņsalā ietekmes uz vidi novērtējuma
noslēguma ziņojumu

Derīgs līdz 2006. gada 14. novembrim

Izdots paredzētās darbības ierosinātajam - SIA "MAN - TESS", reģistrācijas Nr.000304648, juridiskā adrese: Teātra ielā 6, Rīgā, LV - 1050, tālrunis 7029161

Paredzētās darbības nosaukums – naftas produktu noliktavu būvniecība Rīgā, Kundziņsalā

Paredzētās darbības iespējamā norises vieta – Rīgā, Kundziņsalā, Rīgas brīvostas teritorijā

Noslēguma ziņojuma izstrādātājs - SIA "Vides konsultāciju birojs" reģistrācijas Nr.000328269, kura adrese: Ezermalas ielā 24/26, LV-1014, tālrunis 7557668

1. Īss paredzētās darbības raksturojums

Atzinums sagatavots un izdots paredzētās darbības ierosinātajam - sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "MAN-TESS" atbilstoši likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" un 1999.gada 15.jūnija Ministru kabineta Noteikumu Nr.213 "Kārtība, kādā vērtējama ietekme uz vidi" prasībām, izvērtējot Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojā iesniegto naftas produktu noliktavu būvniecības Rīgā, Kundziņsalā ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu.

Ietekmes uz vidi novērtējums naftas produktu noliktavu būvniecībai tika uzsākts 2003.gada 12.februārī, kad Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs (turpmāk tekstā – IVN valsts birojs), izskatot Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes veiktā sākotnējā izvērtējuma rezultātus un tam pievienotos dokumentus, pieņēma lēmumu par ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību paredzētajai darbībai.

SIA "MAN-TESS" projekts paredz izbūvēt Kundziņsalā jaunas noliktavas gaišo naftas produktu uzglabāšanai un pārkraušanai ar kopējo plānoto kravu apgrozījumu līdz 2,7 miljoniem tonnu naftas produktu gadā. Izvērtējamo noliktavu izbūves projektu paredzēts realizēt divās kārtās, pirmajā kārtā izbūvējot rezervuārus ar kopējo tilpumu 50000m³, bet otrajā kārtā ar kopējo tilpumu 100 000m³ un nepieciešamos infrastruktūras objektus.

Informatīvie materiāli par paredzēto darbību sabiedrībai bija pieejami Rīgas pilsētas Domes Vides departamentā, Rīgas brīvostas pārvaldē, Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona izpilddirekcijā, Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē un Ietekmes uz vidi novērtējuma

valsts birojā. SIA "MAN-TESS" naftas produktu noliktavu būvniecības ietekmes novērtējuma sākotnējā sabiedriskā apspriešana notika Rīgā, Rīgas brīvostas pārvaldē 2003.gada 27.martā, un tajā piedalījās 64 dalībnieki.

IVN valsts birojs, apkopojot ieinteresēto institūciju priekšlikumus un sākotnējā sabiedriskajā apspriešanā paustos sabiedrības viedokļus, sagatavoja un 2003.gada 16.aprīlī izsniedza SIA "MAN-TESS" programmu ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai.

Nemot vērā programmas prasības, ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu naftas produktu noliktavu būvniecībai Kundziņsalā sagatavoja SIA "Vides konsultāciju birojs" un 2003.gada 4.augustā darba ziņojums tika iesniegts izvērtēšanai IVN valsts birojā. Darba ziņojums un tā kopsavilkums atsevišķas brošūras veidā bija pieejami sabiedrībai Rīgas pilsētas Domes Vides departamentā, Rīgas brīvostas pārvaldē, Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona izpilddirekcijā, Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē un IVN valsts birojā. Pēc iedzīvotāju lūguma darba ziņojuma kopsavilkumi tika izvietoti arī Kundziņsalas vietējā veikalā. Darba ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2003. gada 14.augustā Rīgas 28. vidusskolā, Rīgā, Sliežu ielā 23 un tajā piedalījās 47 dalībnieki. Iedzīvotāju jautājumi, galvenokārt, bija saistīti dzelzceļa transporta radīto troksni un avāriju risku, iespējamo transporta apjomu palielināšanos un Kundziņsalas gaisa piesārņojumu.

Kopumā ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas laikā IVN valsts birojs saņēma desmit vēstules ar priekšlikumiem un iebildumiem par ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu, kā arī ieteikumus un prasības saistībā ar naftas un ķīmisko produktu termināļu izbūvi Rīgas ostā. Paredzētajai darbībai tika veltītas arī vairākas publikācijas presē.

Darba ziņojuma izvērtēšanā Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs iesaistīja ekspertus un valsts institūcijas, kuru atzinumi, priekšlikumi un ierosinājumi ziņojuma uzlabošanai tika apkopoti un iestrādāti IVN valsts biroja atzinumā par darba ziņojumu, kas 2003.gada 17. septembrī tika nodots paredzētās darbības ierosinātajam. Atzinumā par darba ziņojumu tika norādīts, kāda ziņojumā iekļautā informācija labojama, papildināma vai precizējama, lai noslēguma ziņojums pilnībā atbilstu izsniegtās programmas un spēkā esošās likumdošanas prasībām.

Nemot vērā IVN valsts biroja, ieinteresēto institūciju un sabiedrības izteiktās prasības un priekšlikumus, noslēguma ziņojums, salīdzinot ar darba ziņojumu, ir būtiski papildināts un precizēts. Noslēguma ziņojums bija pieejams sabiedrībai Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojā, Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē, Rīgas Domē, Rīgas Brīvostas pārvaldē, kā arī ievietots IVN valsts biroja interneta mājas lapā <http://www.vidm.gov.lv/ivnvb/> un SIA "Vides konsultāciju birojs" mājas lapā <http://www.vkb.lv/docs/IVN.pdf>. Noslēguma ziņojuma izvērtēšanas laikā tika saņemtas atsauksmes no Rīgas Brīvostas pārvaldes un Rīgas pilsētas Domes Vides departamenta, kuras tika nosūtītas projekta ierosinātajam izvērtēšanai un argumentētas atbildes sagatavošanai.

Kopumā ziņojumā iekļauts bagātīgs izpētes un faktu materiāls, kas raksturo noliktavu teritoriju un tās apkārtni, kā arī prognozējamās ietekmes uz vidi un to novēršanas vai

samazināšanas pasākumus. Ziņojumā norādīts, ka SIA "MAN-TESS" projekta īstenošanai nav konstatēti ierobežojošie faktori.

Atbilstoši noslēguma ziņojumā iekļautajai informācijai, patlaban SIA "MAN-TESS" naftas produktu pārkraušana un uzglabāšana notiek naftas produktu noliktavā Tvaika ielā, kuru veido trīs rezervuāru parki:

1. rezervuāru parks (Tvaika ielā 7A) – 6x2000 m³ un 2x3000 m³ rezervuāri; 2x1000 m³ rezervuāri, kas paredzēti produktu pārsūkņēšanai avārijas gadījumā un 1x400 m³ rezervuārs balasta ūdeņu pieņemšanai;
2. rezervuāru parks (Tvaika ielā 7K-1) – 6 rezervuāri ar kopējo tilpumu 40000 m³;
3. rezervuāru parks (Tvaika ielā 7K-1) – 3 (viens no tiem paredzēts produktu pārsūkņēšanai avārijas gadījumā) rezervuāri ar kopējo tilpumu 30000 m³.

Naftas produktu transportam Tvaika ielā tiek izmantots dzelzceļa atzarojums no Mangaļu stacijas un SIA "MAN-TESS" piestātne SD-5, kas izvietota Sarkandaugavas kanālā un ļauj apkalpot tankkuģus ar kravnesību līdz 20000 tonnām. Gadā tankkuģos tiek pārkrauts 1,3 līdz 1,6 miljonu tonnu naftas produktu.

Uzņēmuma tālākā izaugsme esošajā teritorijā ir ierobežota, jo tā atrodas tuvu Sarkandaugavas dzīvojamam masīvam, tādēļ SIA "MAN-TESS" paredz saimnieciskās darbības daļēju pārvietošanu uz Kundziņsalu.

SIA "MAN-TESS" naftas produktu jaunu noliktavu būvniecība paredzēta Rīgā, Kundziņsalā, Rīgas brīvostas saimnieciski neizmantotās teritorijas dienvidrietumu daļā. Noliktavu un infrastruktūras objektu būvniecībai paredzēta 23 ha liela teritorija.

Īstenojot sava uzņēmuma attīstības programmu, SIA "MAN-TESS" Kundziņsalā jau ir izbūvējis tankkuģu piestātņi (tankuģiem ar ietilpību līdz 60000 tonnām) un gaišo naftas produktu cauruļvadu estakādi no naftas produktu noliktavas Tvaika ielā 7K-1 līdz piestātnei Daugavā, kā arī naftas produktus saturošo notekūdeņu attīrīšanas ietaises.

Noliktavu būvniecībai paredzēto teritoriju šķērso jau agrāk uzbūvēts dzelzceļa pievedceļš, ziemeļos teritorija robežojas ar SIA "Baltic Container Terminal", bet dienvidos ar SIA "ROKO" teritorijām. Kundziņsalas dzīvojamais rajons atrodas apmēram 250 m attālumā uz ziemeļaustrumiem no būvniecībai paredzētās teritorijas.

Atbilstoši ziņojumā norādītajam, šobrīd dzelzceļa kravu piegāde uzņēmumiem Rīgas brīvostā notiek no Šķirotavas stacijas caur Zemitānu staciju pa dzelzceļa atzarojumu Zemitāni - Ganību parks- stacija "Rīga – Krasta" - stacija "Rīga-Osta". Attīstoties Rīgas brīvostai Kundziņsalā, tiek plānota stacijas "Rīga-Osta" rekonstrukcija, izbūvējot savienojamo sliežu ceļu, kas apkalpos Kundziņsalas rajonu. Saskaņā ar 2003. gada 23.septembra vēstuli Nr. DK-4/278 VAS "Latvijas Dzelzceļš", izskatot SIA "MAN-TESS" piedāvājumu par naftas produktu kravu apgrozījuma palielināšanu perspektīvā caur Mangaļu un "Rīga-Krasta" stacijām, apstiprina, ka Mangaļu stacijas esošā kravu apgrozījuma spēja ir 6,0 miljonu tonnu gadā, no kurām 1,9 miljonu tonnu ir SIA "MAN-TESS" kravas. VAS "Latvijas Dzelzceļš" savā vēstulē norāda, ka nodrošināt SIA "MAN-TESS" kravu apgrozījuma palielināšanu līdz 2,5 miljonu tonnu gadā varēs tikai pēc stacijas "Rīga-Osta" attīstības Rīgas brīvostas teritorijā un jauna savienojosa sliežu ceļa būvniecības saskaņā ar koncepciju "Rīgas brīvosta. Dzelzceļa

pieejas Kundziņsalas rajonam un Eksporta rajonam”, kā arī norāda, ka VAS “Latvijas Dzelzceļš” 2007. – 2011.g. plāno Mangaļu stacijas attīstību.

SIA “MAN-TESS” paredz Kundziņsalā izveidot naftas produktu noliktavu, to realizējot divās kārtās; pirmajā kārtā paredzēts izbūvēt rezervuāru parku ar kopējo rezervuāru tilpumu 50000 m^3 ($2 \times 20000\text{ m}^3$ un $1 \times 10000\text{ m}^3$ rezervuāri), tehnoloģiskos cauruļvadus, kā arī citas būves un konstrukcijas naftas produktu noliktavu darbības nodrošināšanai. Tiek plānota tālākā noliktavu paplašināšana, otrajā kārtā izveidojot vēl vienu rezervuāru parku ar kopējo rezervuāru tilpumu 100000 m^3 ($4 \times 10000\text{ m}^3$ un $3 \times 20000\text{ m}^3$ rezervuāri), kā arī tiek plānota esošā brīvostas dzelzceļa pievedceļa rekonstrukcija, noliešanas – uzpildes estakādes izbūve, kā arī citu tehnoloģisko objektu un komunikāciju izveide noliktavu darbības nodrošināšanai. Nākotnē tiek plānota pietātnes akvatorijas gultnes padziļināšana, lai varētu nodrošināt tankkuģu ar ietilpību līdz 80000 tonnām apkalpošanu.

Naftas produktu pārvadāšanai paredzēts izmantot esošās Rīgas brīvostas pietātnes SD-5 un KS-28. Tiek plānots, ka SIA “MAN-TESS” pietātnēs gadā tiks apkalpoti līdz 70 tankkuģiem. Atbilstoši ziņojumā minētajam, naftas produktu pārvadāšanai tiks izmantoti tankkuģi ar dubultdibenu vai dubultkorpusu, kas aprīkoti ar inerto gāzu savākšanas sistēmu, segregētām balasta tvertnēm un tvertņu mazgāšanas sistēmu. Lai izslēgtu naftas produktu izplatīšanos ārpus pietātnes akvatorija iespējamās noplūdes gadījumā, tankkuģus uzpildes laikā paredzēts nodrošināt ar bonu norobežojumu.

SIA “MAN – TESS” naftas produktu noliktavas teritorijas inženierģeoloģiskie apstākļi Kundziņsalā vērtējami kā sarežģīti, tādēļ laukuma apbūvei noslēguma ziņojumā tiek rekomendēti divi principiāli atšķirīgi būvju pamatu risinājumi: būvju pamatu veidošana pamatnes augšējā daļā, balstot būves uz dzelzsbetona plātnes un pāļiem, kuri sadala slodzi pa augšējo uzbērtu grunšu slāņiem, vai būvju balstīšana uz pāļiem, galveno slodzi pārnesot uz stiprākajām gruntīm.

Noliktavām izraudzītā būvlaukuma teritorija ir pakļauta arī sarežģītiem hidroloģiskiem apstākļiem, kurus ietekmē Daugavas ūdens līmeņa paaugstināšanās gan jūras ūdens uzplūdu, gan Rīgas HES palielinātu caurplūdumu rezultātā. Atbilstoši noslēguma ziņojumā iekļautajai informācijai, Daugavas ūdens līmeņa svārstību maksimālā amplitūda ir līdz 3 m un regulārā ūdens līmeņa svārstību amplitūda ir līdz 1 m. Gruntsūdens plūsma būvlaukuma teritorijas rietumu daļā vērsta uz Daugavu, bet noliktavas rezervuāru teritorija atrodas tuvu ūdensšķirtnei, savukārt uz austrumiem no būvniecībai paredzētās teritorijas gruntsūdens plūsma vērsta uz austrumiem. Savulaik, izbūvējot dzelzceļa līniju un uzberot teritoriju Kundziņsalas austrumu un ziemeļaustrumu daļā, ir ierīkota virszemes ūdens novadīšanas sistēma ar izplūdi Sarkandaugavas kanālā, diemžēl šobrīd tā funkcionē vāji, veicinot apkārtējās teritorijas pārpurvošanos. Ziņojumā minēts, ka pēc noliktavu pilnīgas izbūves gruntsūdens līmenis varētu paaugstināties vairāku simtu metru attālumā. Lai normalizētu hidroloģisko režīmu Kundziņsalas dzīvojamajā rajonā, birojs rekomendē:

1. Virszemes noteces ūdeņi no naftas produktu noliktavu teritorijas novadīt Daugavā (nepieciešamības gadījumā pēc to attīrīšanas).

2. Iztīrīt un nedaudz padziļināt, dzīvojamā rajona vidusdaļā esošo dīķi. Efektīvāks risinājums būtu nelielas sūkņu stacijas izbūve, lai atsūknētu ūdeni no dīķa.
3. Sakārtot esošo virszemes ūdeņu novadīšanas sistēmu Kundziņsalā, atjaunojot caurtekas izplūdē vārstu, kas pieļautu ūdens izplūdi, bet aizšķērsotu ūdens plūsmu no Sarkandaugavas kanāla.

Ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumā iekļautie grunts testēšanas dati liecina, ka būvniecībai paredzētajā teritorijā Kundziņsalā, atbilstoši 1999.gada 3.augusta MK noteikumos Nr.269 iekļautajiem grunts piesārņojuma vērtēšanas kritērijiem, nav konstatēts grunts un gruntsūdeņu piesārņojums, kam būtu nepieciešami speciāli sanācijas pasākumi. Tvaikā ielā atsevišķās teritorijās esošā piesārņojuma apzināšana un attīrīšanas pasākumi veicami likumā "Par piesārņojumu" noteiktajā kārtībā.

Plānotās naftas produktu teritorijas ziemeļaustrumos atrodas meža nogabals, kas saglabājams kā buferzona. Būvniecībai izvēlētajā teritorijā un tās tuvumā nav atrastas īpaši aizsargājamās augu un dzīvnieku sugas.

Paredzētie SIA "MAN-TESS" naftas produktu noliktavas būvniecības darbi Kundziņsalā neskar valsts aizsardzībā esošo pieminekļu aizsardzības zonas. Taču, kā atzīmē ziņojuma autori, veicot būvniecības un zemes darbus var tikt atrasti jauni, vēl nezināmi arheoloģijas objekti, tāpēc, uzsākot zemes darbus, jāpieaicina arheologs.

Salīdzinot tehnoloģiskās alternatīvas, noslēguma ziņojumā akcentēta izskatīto risinājumu saistība ar vides aizsardzību (gaisu piesārņojošo vielu emisiju lielumiem). Izvēlētais risinājums (rezervuāri ar iekšējo peldošo jumtu un *Ultraflot* tipa blīvslēgu, kas nodrošinās 95% - 99% naftas produktu tvaiku emisiju aizturi) ļaus būtiski samazināt emisiju lielumus.

Jāatzīmē, ka jebkura saimnieciskā darbība rada ietekmi uz vidi, arī darbība ar naftas produktiem. Īstenojot visus noslēguma ziņojumā paredzētos pasākumus – mūsdienīgu tehnoloģiju, izolējošo materiālu un drošības sistēmu pielietošanu – ir iespējams būtiski samazināt vai pat izvairīties no piesārņojuma, kas saistīts ar naftas produktu noplūdēm no rezervuāriem un noliekšanas estakādēm.

Lai nepieļautu naftas produktu noplūdes gruntī un gruntsūdeņos, zem rezervuāriem paredzēts ierīkot naftas produktu necaurļaidīgu pamatni – dzelzsbetona monolītu plātni pie kuras pielīmēta ģeomembrāna, kas izslēdz naftas produktu nokļūšanu gruntī, kā arī rezervuāru pamatnēs tiks ierīkotas drenāžas caurules, bet to tuvumā – kontrolakas. Iespējamās noplūdes konstatēšanai katrs rezervuārs tiks apgādāts ar spiediena regulatoriem, temperatūras mērītājiem un ar elektronisku šķidruma līmeņa mērītāju.

Savukārt tankkuģu uzpildīšanas operācijām paredzētas automātiskas pastāvīgās kontroles, reģistrācijas un drošības sistēmas. Noliklavu uguns aizsardzībai un drošībai ir paredzēts ierīkot ugunsdzēsības ūdensapgādes sistēmu, pievienojot tai putu veidotāja dozēšanas mezglu; paredzēta rezervuāru nožogošana ar norobežojošo sienu (apvaļņojumu), kas samazina piesārņojuma izplatību un aizdegšanās risku rezervuāra bojājuma gadījumā.

Noslēguma ziņojumā ir iekļauta informācija par prognozētajiem degvielas zudumiem un gaisa piesārņojošo vielu emisijām benzīna un dīzeļdegvielas pārkraušanas un uzglabāšanas laikā. Šie dati izmantoti piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanā, kas parāda, ka gaisa piesārņojuma līmenis Kundziņsalas dzīvojamās apbūves teritorijā nepārsniegs gaisa kvalitātes normatīvu robežlielumus.

Normatīvajos aktos gaisa kvalitātes normatīvs ir noteikts naftas produktos ietilpstošajai vielai benzolam, papildus tam noslēguma ziņojumā ir modelēta arī toluola un ksilola izkliede, jo šīs vielas raksturo termināla darbības rezultātā rodošos smaku izplatību. Atbilstoši ziņojumā sniegtajai informācijai par piesārņojošo vielu izkliedi pie nelabvēlīgiem meteoroloģiskiem apstākļiem, Pasaules veselības organizācijas rekomendētie smakas traucējuma sliekšņi ārpus darba zonas netiks sasniegti, vienlaicīgi nelabvēlīgos meteoroloģiskajos apstākļos iespējamās paaugstinātas piesārņojošo vielu koncentrācijas, līdz ar to, ņemot vērā arī Kundziņsalas dzīvojamās apbūves teritorijas tuvumu, ir rekomendējama pastāvīgu mērījumu monitoringa stacijas ierīkošana.

Noslēguma ziņojumā iekļautā informācija par trokšņa emisiju vidē liecina, ka akustiskā diskomforta zonā, pēc būvniecības pirmās kārtas, nonāks daļa Kundziņsalas mazstāvu dzīvojamās apbūves līdz 7. šķērslīnijai, kas ir 31 dzīvojamā māja ar nepilnu simtu iedzīvotājiem. Sagaidāmā akustiskā diskomforta zona sasniegs 170m attālumu no teritorijas robežas naktī un 40m dienā, bet pēc būvniecības otrās kārtas, attiecīgi 300m naktī un 70m dienā. Lai samazinātu trokšņa līmeni šajā dzīvojamās apbūves zonā, ir paredzēta prettrokšņa ekrānu izveide vai slēgta tipa sūkņu novietnes, vai citi līdzīgi pasākumi. Šie jautājumi obligāti jāprecizē tehniskās projektēšanas stadijā, lai nepieļautu trokšņu normatīvu pārsniegšanu dzīvojamās apbūves teritorijā.

Lai apzinātu vietējo iedzīvotāju viedokli par SIA "MAN-TESS" naftas produktu noliktavu būvniecību Kundziņsalā, ziņojuma autori veica socioloģisko aptauju. Aptaujā piedalījās 116 respondenti. Atbilstoši veiktās aptaujas datiem, naftas produktu noliktavu izbūvei Kundziņsalā piekrīt 1,7% aptaujāto iedzīvotāju, drīzāk piekrīt 3,4% aptaujāto iedzīvotāju, drīzāk nepiekrīt 6,9% aptaujāto iedzīvotāju, bet nepiekrīt 84,6% aptaujāto iedzīvotāju. Nostāju pret objekta būvniecību iedzīvotāji pamato, galvenokārt, ar kravu pārvadāšanas un uzglabāšanas radītām neērtībām – troksni, vibrāciju, smakām, gaisa piesārņojumu, satiksmes apgrūtinājumiem Sarkandaugavas pārbrauktuvē, kā arī iespējamo avāriju risku, kas saistīti ar bīstamo kravu pārvadāšanu.

Noliktavu izbūve un ar to saistītā kravu apjoma palielināšanās varētu veicināt Rīgas brīvostas ekonomisko attīstību, vienlaikus palielinot netiešās ietekmes un radot potenciālas avāriju situācijas, kas saistītas ar naftas produktu transportēšanu līdz noliktavām pa dzelzceļu, kā arī ar tankkuģiem pa Rīgas jūras līci. Avāriju gadījumu nepieļaušanai paredzēta virkne inženiertehnisku drošības pasākumu, savukārt kuģu pietātnē paredzēts apkalpot tankkuģus ar dubultdibenu vai dubultkorpusu, kas aprīkoti arī ar inerto gāzu savākšanas sistēmu un uzpildes laikā nodrošinot bonu norobežojumu.

Pamatojoties uz izvērtētās dokumentācijas analīzi, Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs uzskata, ka naftas produktu noliktavu izveide Rīgā, Kundziņsalā,

izbūvējot rezervuāru parku ar kopējo rezervuāru tilpumu 150 000 m³, veicinās Rīgas ostas ekonomisko attīstību un samazinās gaisa piesārņojuma līmeni Sarkandaugavas rajonā. Naftas produktu noliktavas pirmās kārtas izveide palielinās kopējo kravu apgrozījumu un līdz ar to arī avāriju risku un ar kravu transportēšanu saistīto troksni, vibrācijas un satiksmes sastrēgumus Šķirotavas- Zemitānu- Mangaļu dzelzceļa stacijas un Tvaika ielas rajonā. Savukārt naftas produktu noliktavas otrās kārtas realizācija, ja tiks izbūvēta paredzētā papildus dzelzceļa līnija uz Kundziņsalu, daļēji atslogos esošo dzelzceļa līniju Sarkandaugavas stacijas rajonā, bet palielinās dzelzceļa transporta intensitāti uz Kundziņsalu. Ņemot vērā ievērojamas iedzīvotāju daļas negatīvu attieksmi pret naftas produktu termināļu izbūvi, sūdzības par gaisa kvalitāti Sarkandaugavas- Vecmīlgrāvja rajonā un jau pašlaik apgrūtināto dzelzceļa šķērsošānu pie Sarkandaugavas stacijas, Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs uzskata dzelzceļa šķērsošānu optimizēšanu pie Sarkandaugavas stacijas, kā arī prettroksņa un pretvibrācijas pasākumu īstenošanu dzelzceļam tuvākajām dzīvojamām mājām un nepārtraukta gaisa monitoringa sistēmas darbības nodrošināšanu par prioritāriem nosacījumiem naftas produktu noliktavu izbūvei. Šie pasākumi realizējami atbilstoši kompetenču sadalījumam starp Rīgas Domi, Rīgas brīvostas pārvaldi un ieinteresētajām institūcijām. Jāatzīmē, ka, tā kā Kundziņsalā tiek plānota vairāku naftas produktu termināļu izbūve, kas to realizācijas gadījumā var pasliktināt Kundziņsalas iedzīvotāju un speciālo dienestu iespēju šķērsot dzelzceļu, aktuāla kļūst arī Eksporta ielas turpinājuma izbūve uz Kundziņsalu. Jāņem vērā, ka pašlaik spēkā esošā “Rīgas ostas attīstības programma (1996. – 2010.)” neparedz naftas produktu termināļu būvniecību Kundziņsalā, savukārt jaunizstrādātā “Rīgas brīvostas attīstības programma 2003. – 2015.g.”, kurā paredzēta naftas produktu termināļu būvniecība Kundziņsalā, vēl nav stājusies spēkā, kā arī Rīgas attīstības plānā 1995.- 2005. gadam daļa no noliktavu izbūvei plānotās teritorijas paredzēta kā dabas pamatne, līdz ar to projekta realizācijai būtiska ir šo jautājumu savlaicīga risināšana.

Līdz ar to Kundziņsalas attīstības nosacījumi, ņemot vērā Kundziņsalas iedzīvotāju intereses un ostas attīstības plānus, normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā argumentēti izdiskutējami un līdzsvarojami teritorijas plānojuma un brīvostas attīstības programmas sabiedriskās apspriešanas un akceptēšanas procesā, nodrošinot savstarpēji pieņemamu risinājumu izstrādi un realizāciju. Detālplānojuma izstrāde un akceptēšana šim rajonam uzskatāma par prioritāru Kundziņsalas iedzīvotāju interešu un ostas attīstības iespēju nodrošināšanai.

2. Izvērtētā dokumentācija

- Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes SIA “MAN-TESS” naftas produktu pārkraušanas termināļa projektēšanas Rīgā, Kundziņsalā ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums un pieteikums – 53 lp.,
- Sabiedrības un ieinteresēto institūciju ierosinājumi un priekšlikumi par SIA “MAN-TESS” paredzēto darbību – 14 lp.,
- SIA “MAN-TESS” pieteikums ietekmes uz vidi programmas izstrādāšanai – 15 lp.,

- Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas protokols par SIA “MAN-TESS” naftas produktu termināla būvniecības ieceri Rīgas brīvostas teritorijā Kundziņsalā – 5 lp.,
- Sabiedrības un pašvaldības institūciju ierosinājumi un priekšlikumi par SIA “MAN-TESS” paredzēto darbību – 24 lp.,
- Programma ietekmes uz vidi novērtējumam SIA “MAN-TESS” naftas produktu un noliktavu būvniecībai Rīgā, Kundziņsalā –8 lp.,
- Sabiedrības ierosinājumi un priekšlikumi par SIA “MAN-TESS” paredzēto darbību – 9 lp.,
- SIA “MAN-TESS” naftas produktu noliktavas būvniecības Rīgā, Kundziņsalā ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojums – 1 sējums, 365 lp.,
- SIA “MAN-TESS” naftas produktu noliktavas būvniecības Rīgā, Kundziņsalā ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma kopsavilkums – 1 sējums, 17 lp.,
- Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas protokols – 13 lp.,
- Ekspertu apspriedes protokols par SIA “MAN-TESS” naftas produktu noliktavas būvniecības Rīgā, Kundziņsalā ietekmes uz vidi novērtējumu – 6 lp.,
- Pašvaldību institūciju atsauksmes par paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu – 9 lp.,
- Ekspertu atzinumi par paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu – 43 lp.,
- Sabiedrības atsauksmes par ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu – 2lp.,
- Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja atzinums par SIA “MAN-TESS” naftas produktu noliktavu būvniecības ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu - 7 lp.,
- SIA “MAN-TESS” naftas produktu noliktavas būvniecības Rīgā, Kundziņsalā ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojums – 1 sējums, 412 lp.,
- Pārplānotā SIA “MAN-TESS” ģenerālā attīstības shēma, apstiprināta 04.11.2003. – 1 lp.,
- Rīgas Domes Brīvostas pārvaldes atsauksme (22.10.2003. vēstule Nr.1-15/1898) par noslēguma ziņojuma –1 lp.,
- Rīgas Domes Vides departamenta atsauksme par noslēguma ziņojuma (23.10.2003. vēstule Nr.2-6.2/DV-03-1136-nd) – 2 lp.,

- SIA “MAN-TESS” atbilde (04.11.2003. vēstule Nr. 298) uz Rīgas Domes Vides departamenta 23.10.2003. vēstuli Nr.2-6.2/DV-03-1136-nd – 8 lp.,
- Ekspertu atzinumi par paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu – 7 lp.

3. Obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi

- IVN valsts biroja atzinuma obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi projekta realizācijai stājas spēkā tikai tādā gadījumā, ja tiek saņemts pašvaldības akcepts paredzētās darbības realizācijai, kā arī Rīgas brīvostas attīstības programmā likumdošanā noteiktajā kārtībā tiek paredzēta naftas produktu noliktavu izbūve.
- Termināla teritorijas un tā apkārtnes turpmākā attīstība plānojama, ņemot vērā “Aizsargjoslu likuma”, “Teritorijas plānošanas likuma” un tiem pakārtoto normatīvo aktu prasības, kā arī Ministru kabineta 1999. gada 3. augusta Noteikumu Nr.269 "Noteikumi par vides kvalitātes normatīviem degvielas uzpildes stacijām, naftas bāzēm un pārvietojamajām cisternām", ar grozījumiem, kas pieņemti 22.01.2002. prasības.
- Atbilstoši VAS “Latvijas Dzelzceļš” nosacījumiem, izbūvējot naftas produktu noliktavu pirmo kārtu ar kopējo rezervuāru tilpumu 50000m³, maksimāli pieļaujamais kravu apgrozījums ir 1,9 milj. tonnu gadā.
- Pēc pašvaldības lēmuma akceptēt SIA “MAN-TESS” naftas produktu noliktavu Rīgā, Kundziņsalā izveidi darbības ierosinātajam Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē jāpieprasa vides aizsardzības tehniskie noteikumi noliktavu izbūves pirmās kārtas realizācijai un likumdošanā noteiktajā termiņā jāiesniedz pieteikums B kategorijas atļaujas saņemšanai.
- Naftas produktu noliktavas otrās kārtas izbūve, izveidojot rezervuāru parku ar kopējo rezervuāru tilpumu 100000 m³, ir iespējama tikai tad, ja tiek realizēta stacijas “Rīga – Osta” rekonstrukcija Rīgas brīvostas teritorijā un jauna savienojosa sliežu ceļa būvniecība saskaņā ar koncepciju “Rīgas brīvosta. Dzelzceļa pieejas Kundziņsalas rajonam un Eksporta rajonam”, nodrošinot normatīvu prasībām atbilstošu pievedceļu izbūvi un nepieciešamajās vietās veicot prettrokšņa un pretvibrācijas pasākumu realizāciju, kā arī likumdošanā noteiktajā kārtībā izmainīts zonējums dabas pamatnei. Maksimālais kravu apgrozījums jāsapasa ar VAS “Latvijas Dzelzceļš”, Rīgas Doms un Lielrīgas reģionālo vides pārvaldi.
- Noliktavām izraudzītā būvlaukuma teritorija ir pakļauta sarežģītiem hidroloģiskiem apstākļiem, kurus ietekmē Daugavas ūdens līmeņa paaugstināšanās, tādēļ projekta aprēķinos jāņem vērā Daugavas ūdens līmeņa svārstību maksimālā amplitūda 3 m, lai nodrošinātu teritorijas neapplūšanu.
- Noliktavu izbūve nedrīkst paaugstināt gruntsūdens līmeni dzīvojamās apbūves teritorijā un apgrūtināt blakus esošo teritoriju izmantošanu. Virszemes ūdeņu

novadīšanas sistēmas sakārtošanai un hidroloģiskā režīma normalizēšanai iesakām SIA "MAN-TESS", saskaņojot ar Rīgas Domes Vides departamentu un Lielrīgas reģionālo vides pārvaldi, kā arī vienojoties ar zemes īpašniekiem, veikt šī atzinuma 5. lapā rekomendētos pasākumus.

- Noliktavu projektā jāparedz un, realizējot projektu, jānodrošina nepieciešamie tehniskie risinājumi, lai nodrošinātu spēkā esošo normatīvo aktu prasības, kas garantētu pieļaujamo trokšņa līmeņu ievērošanu tuvākās dzīvojamās apbūves teritorijā, nepieciešamības gadījumā paredzot papildpasākumu (piemēram, pakešu logu, prettrokšņa ekrānu vai citu) realizāciju negatīvās ietekmes samazināšanai.
- Ņemot vērā uzņēmuma izvietojumu, jāpielieto labākie pieejamie tehniskie paņēmieni un drošības sistēmas iespējamo negatīvo ietekmju mazināšanai.
- Gaisa piesārņojuma un smaku būtiskai samazināšanai naftas produktu rezervuāros izveidojami pontoni ar blīvslēgiem, lai nepieļautu gaisa kvalitātes normatīvu pārsniegumus Kundziņsalas dzīvojamās apbūves teritorijā.
- Nepieciešams saglabāt meža nogabalu noliktavu teritorijas ziemeļaustrumos kā buferzonu starp projektējamo noliktavu un Kundziņsalas dzīvojamo rajonu.
- Lai izslēgtu grunts piesārņojumu naftas produktu noplūžu gadījumā, dzelzceļa vagoncisternu noliešanas estakādes pamatnes daļa jāizveido kā monolīta dzelzsbetona apmalota plātne ar hidromembrānas ieklājumu zem tās pa visu pamatnes laukumu.
- Lai novērstu iespējamo naftas produktu nokļūšanu gruntī, nepieciešams izveidot mākslīgu izolējošu slāni visā rezervuāru apvalņojuma laukumā.
- Pirms noliktavu darbības uzsākšanas pa rezervuāru parka perimetra ārpusi un ap dzelzceļa estakādi izveidojams gruntsūdens monitoringa tīkls turpmākā monitoringa veikšanai.
- Lai kontrolētu konstatētā gruntsūdens piesārņojuma izplatību noliktavu teritorijā, gruntsūdens līmeņa monitoringa akās divas reizes gadā jāveic smago metālu un naftas produktu satura monitorings. Iegūtā informācija jāiesniedz Rīgas Domes Vides departamentā, Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē un Valsts Ģeoloģijas dienestā.
- Lai kontrolētu novadāmo notekūdeņu kvalitāti ieplūdes vietā Daugavā, jāierīko automātiska naftas produktu piesārņojuma kontroles sistēma.
- Vides stāvokļa monitoringa punktus un kontroles parametrus noliktavu teritorijā un tās apkārtnē jānosaka Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas nosacījumu izstrādes procesā. Gaisa piesārņojuma līmeņa pastāvīgai kontrolei starp noliktavu teritoriju un dzīvojamo apbūvi ieteicama pastāvīgu mērījumu monitoringa sistēmas

izmantošana, kas savietojama ar Rīgas pilsētas Domes gaisa kvalitātes kontroles sistēmu.

- Virszemes ūdens kvalitātes monitoringa vietas Daugavā un tā nosacījumi turpmākā projektēšanas gaitā saskaņojami Jūras vides pārvaldē.
- Jebkuri turpmākie Daugavas gultnes padziļināšanas darbi saskaņojami Jūras vides pārvaldē un Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē.
- Visu esošo infrastruktūras elementu izmaiņas vai pārbūve jāaskaņo ar to īpašniekiem, kā arī atbildīgajām valsts un pašvaldības institūcijām.
- Atbilstoši ietekmes uz vidi noslēguma ziņojumā paredzētajam, noliktavu pietātnē KS-28 apkalpot dubultdibenu vai dubultkorpusu tankkuģus, uzpildes laikā tos norobežojot ar bonām.
- Likumdošanā paredzētajā kārtībā un termiņos, atbilstoši 2001. gada 19.jūnija Ministru kabineta Noteikumu Nr. 259 "Par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem" prasībām, izstrādājama un iesniedzama izvērtēšanai Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojā rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas pasākumu dokumentācija.
- Pašvaldībai un Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei rekomendējam regulāri izvērtēt veiktā monitoringa rezultātus un pamatotu iedzīvotāju sūdzību par smaku izplatību gadījumā noteikt papildus nosacījumus SIA "MAN – TESS" noliktavu darbībai negatīvo ietekmju samazināšanai.

4. Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja lēmums

IVN valsts birojs uzskata, ka SIA "MAN-TESS" naftas produktu noliktavu izbūve ar kopējo rezervuāru tilpumu 150000m³ (no tiem pirmajā kārtā 50000m³ un otrajā kārtā 100000m³) Kundziņsalā ietekmēs vidi, taču, izpildot šajā atzinumā iepriekš minētās obligātās prasības un nosacījumus, kā arī realizējot Noslēguma ziņojumā ietvertos risinājumus, naftas produktu noliktavu būvniecības radītā ietekme uz vidi nepārsniegs Latvijas Republikā spēkā esošajos normatīvajos aktos noteiktās prasības vides kvalitātei.

Pamatojoties uz spēkā esošo normatīvo aktu, plānojuma dokumentu, ietekmes uz vidi novērtējuma dokumentācijas analīzi un ņemot vērā sabiedrības attieksmi par SIA "MAN-TESS" naftas produktu noliktavu izbūvi Kundziņsalā, Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs rekomendē paredzētās darbības ierosinātajam SIA "MAN-TESS", Rīgas Domei un Rīgas brīvostas pārvaldei savstarpēji vienoties par SIA "MAN-TESS" naftas produktu noliktavu būvniecību, ņemot vērā Kundziņsalas turpmākās attīstības perspektīvas un Kundziņsalas iedzīvotāju intereses, kā arī ostas perspektīvās attīstības plānus. Pozitīva pašvaldības lēmuma par SIA "MAN-TESS" naftas produktu noliktavu būvniecību gadījumā SIA "MAN-TESS" jānodrošina šajā atzinumā iepriekš minēto obligāto prasību un nosacījumu realizāciju.

Biroja direktors
2003.gada 14. novembrī

J. Avotiņš